

Chapter: 6 to 8

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडून पुढील विधाने पूर्ण करा.

(2)

- 1) समाजात आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रसार ..... घटकावर अधिक अवलंबून असतो.
अ. लिंग गुणोत्तर   ब. जन्मदर   क. साक्षरता   ड. स्थलांतर
- 2) उद्योगांना नफ्यातील दोन टक्के रक्कम कशासाठी वापरणे अनिवार्य आहे.
i. आयकर   ii. उद्योगांचे सामाजिक दायित्व   iii. वस्तु व सेवा कर   iv. विक्री कर

ब) चूक की बरोबर सांगा व चुकीची विधाने दुरुस्त करा.

(2)

- 1) ज्या प्रदेशातील लोकसंख्येचे स्थलांतर होते त्या प्रदेशातील मनुष्यबळावर विपरीत परिणाम होतो.
- 2) देशातील लघु व मध्यम उद्योग अवजड उद्योगांना मारक ठरतात.

क) खालील प्रश्नाची एका वाक्यात उत्तरे लिहा (फक्त 2)

(2)

- 1) एम.आय.डी.सी चे पूर्णरूप लिहा.
- 2) गायरान / माळरान कोणाच्या मालकीची असते?
- 3) साक्षर कोणाला म्हणतात?

Q.2 फरक स्पष्ट करा. (कोणताही एक)

(2)

- 1) सातबारा उतारा आणि मिळकत पत्रिका.
- 2) मध्यम उद्योग आणि अवजड उद्योग.

Q.3 नकाशावाचन करून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(4)

- 1) आकृतीचे निरीक्षण करून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- i. दोन उद्योगांना नावे सांगा.
- ii. या उद्योगांतील कच्चा माल व पक्का माल कोणता आहे?
- iii. कच्चा मालाचे पक्क्या मालात रूपांतर कसे होते?
- iv. कच्चा मालाचे पक्क्या मालात रूपांतर करण्याची आवश्यकता का असते.?
- v. हे दोन उद्योग कोणत्या विभागात येतात.

प्र.4 भौगोलिक कारणे लिहा.. (फक्त 2)

(4)

- 1) मानव विकास निर्देशांकामुळे देशातील नागरीकांची खरी प्रगती कळते.

2) भूमी उपाययोजनानुसार प्रदेशाचे विकसित आणि विकसनशील असे वर्गीकरण करता येते.

3) उद्योगधंदे द्वितीयक व्यवसाय असतात.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

(4)

1) भूमी उपयोगावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

2) भारतातील लोकसंख्येचा विचार करता उद्योग निर्मिती हा बेरोजगारेवरील एक चांगला उपाय आहे हे स्पष्ट करा.

